

Představujeme: Dětské oddělení

Kolektiv Dětského oddělení | Foto: Jan Luxík

Historie Dětského oddělení

Historie samostatného Dětského oddělení se datuje od července 1945, kdy bylo státními orgány rozhodnuto o zřízení samostatných dětských oddělení i mimo Prahu a Brno. Do této doby byly nemocné děti ze spádové oblasti jižních Čech ošetřovány v jednom pokoji Interního oddělení, respektive na příslušných specializovaných pracovištích – chirurgie, ušní, oční, infekční.

Bylo vypsáno výběrové řízení na post primáře Dětského oddělení a 5. prosince 1945 byl jmenován MUDr. Ladislav Šabata (1910–2000). Funkci

primáře vykonával od 1. ledna 1946 do 31. prosince 1976 (oddělení vedl až do dubna 1977), jako pracující důchodce v nemocnici působil do konce roku 1982.

Dětské oddělení bylo otevřeno jako detašované pracoviště ve 2. patře budovy Krajské polikliniky (sanatorium Jindřicha Říhy v ulici U Tří lvů) s 51 lůžky. V budově byl rovněž umístěn dětský domov a poradna pro matky a kojence. Provoz oddělení začal 18. ledna 1946 na 51 lůžkách v pokojích po 2–8 pacientech. Prvním sekundářem se stal MUDr. Karel Špatný, který měl až do nástupu druhého sekundáře na podzim 1946 permanentní službu. Pokud

Zleva MUDr. Jaromír Smrčka, MUDr. Ladislav Šabata a MUDr. Dagmara Marsová | Foto: archiv oddělení

potřeboval pracoviště opustit, zaskočil primář nebo sekundář z jiného oddělení

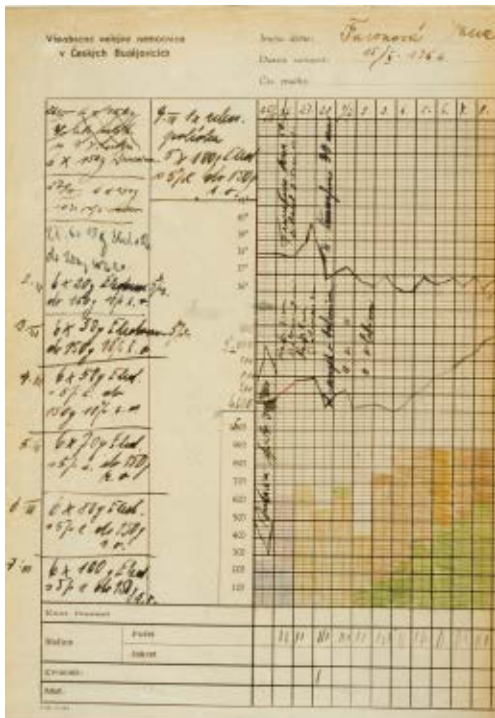

Sanatorium MUDr. Jindřicha Říhy | Foto: archiv oddělení

nemocnice. Sestry byly civilní, v převážně většině nequalifikované. Provoz oddělení byl ztížen kvůli jeho odloučenosti, docházel tam pouze jeden konziliář – primář ORL oddělení MUDr. Hynek Venclík.

Hned od roku 1946 převzalo Dětské oddělení také péči na novorozeneckém úseku porodnice. Zpočátku se tam konala vizita třikrát týdně, od roku 1950 zde byl jeden sekundární lékař na převážnou část svého úvazku (jako první MUDr. Šafařová Řeháková). Zajímavostí je, že první dva takzvané těžké inkubátory byly instalovány již v roce 1948.

Záznam vizit první pacientky na Dětském oddělení 1946 | Foto: archiv oddělení

Teplotka se od roku 1946 moc nezměnila | Foto: archiv oddělení

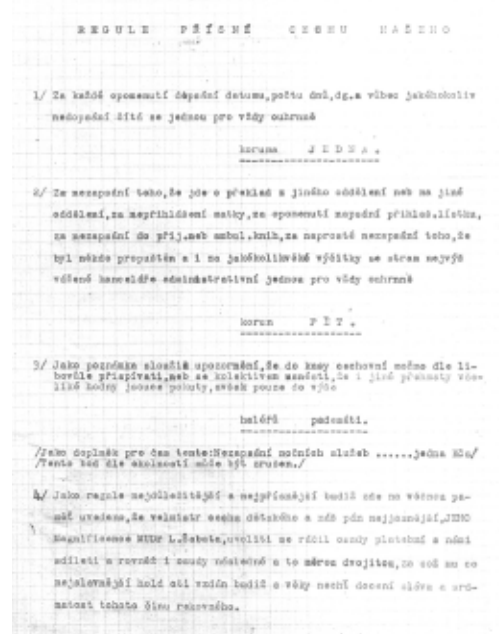
POKYNY PRO MATKY.

1. Děte naž jde matka kojit, vždy si ruce na pokojí mokrak neb v koupelni.
2. Přebel si děťátko.
3. Živák je před napájením, vaječko.
4. Hradavky i dresac hradavkový si vše koženou hadičkou neb vaty, smáčoující v horké vodě (obá je v suchém pokojí na stole).
5. Po vstří děti do taz, než by se dotkla hradavky. Po kojení děti, aby se děti byl vady.
6. Deba kojení je 15 – 20 minut. Dlouhé vyspávání při kojení je škodlivé, neboť se jim děti usavuje. Dlouhý usnutí při té hradavky, očten se, obotvěři o vnažení teploty, a ruce postě-voji státny.
7. Sledění neb škrovenko kojení se děti očistit a dá po 10 minut. Jedna kůžeová údržba se rovná k gramům.
8. Po kojení se děti očist, vše seplehobaje se. Množství výpěcho zmlá se zaple.
9. Piličkové-li mlažo děti, počiže v kuchyni o dodání stravevního množství potraviny, se což si počít u dřeví. Pítavop do kuchyně je zmlážen u děťátko kyřivostěpěch. Nemozet děti pořebob kůž, vada pořebob a opust pobel.
10. Po dočervení pobeli se děti 1 – 2 minuty ve světlé potoze, aby si vyfřelo při při spoly-kojení vadaž. Počítit děti, vada pořebob a opust pobel.
11. Děti se mazat děti vším množství potraviny, než je kmlážen ochotněž.
12. Je nutno, aby matceví si po sobě udržavaly pořebob u čistoty. Třepřebob děti nutno čistit, očistit mlažo se očistit, vším, jela kvaní a kvaní se pokojí vadaž pořebob tak, jako zmláženého plavý. Upeřebobě plavý děti očistevaje očistevaje.
13. Děti očistevaje v pesu si mazat odřítíků. Nejlepší pořebobu k třevísi očistevaje je čistá vy-pasčivovní para. Třepřebobě mlažo v pesu vyfřebaje plávo do vřeváček káží a dale učítit do kochičky.
14. V dábo mazt kojení sečí mlažo pesno jedevakčt se pořebob na děti a to jen na 5 mi-nut, léty mlažo si cvazt děti plávožtí.
15. Nemozet děti pořebob kůž, vada pořebob. Člověči jest zmlážen.
16. Pítavop do mazání pokojí je zmlážen, jela i očistevaje se se očistevaje. Člověči očistevaje se v pokojí mazevaje. Toto má se stavoví očistevaje, kvaní se děti pokory děti. Piličkové boken děti očistevaje, očistevaje v kvaní očistevaje. Člověči jest zmlážen. Hradavko očistevaje se v pokojí mazevaje.
17. Sledění se zachovet si dočervení očistevaje, očistevaje očistevaje. Člověči jest zmlážen. Člověči očistevaje se v pokojí mazevaje. Člověči jest zmlážen. Člověči očistevaje se v pokojí mazevaje. Člověči jest zmlážen.

Pokyny pro kojící matky z 50. let
Foto: archiv oddělení

V dalších letech se jasně ukázalo, že umístění Dětského oddělení na detašovaném pracovišti je naprosto nevyhovující pro zajištění kvalitní péče. Proto bylo po výstavbě nového Infekčního oddělení v areálu nemocnice rozhodnuto o adaptaci jeho původní budovy (postavené v roce 1937 s rozpočtem 850 000 Kč o kapacitě 75 lůžek) na Dětské oddělení. V září roku 1952 se tak Dětské oddělení konečně přemístilo do areálu nemocnice.

Od této doby nastal výrazný rozvoj zdravotní péče o dětskou populaci, klesala úmrtnost, zaváděly se nové léčebné a diagnostické postupy. Stále více se také ukazovala nutnost specializace. Prvním ordinářem, a to pro novorozence včetně

„Řízená dokumentace“ z roku 1956
Foto: archiv oddělení

„Řízená dokumentace“ z roku 1956
Foto: archiv oddělení

péče o nezralé děti, se v roce 1960 stala MUDr. Mary Horiánská. Dále pak již následovali v rychlém sledu další ordináři, v roce 1965 MUDr. Dagmar Marsová – dětská alergologie, MUDr. Jaromír Smrčka (dlouholetý zástupce primářů Dětského oddělení) – dětská kardiologie, v roce 1970 MUDr. Miloš Velemínský, CSc., – dětská nefrologie, v roce 1979 MUDr. Karel Blažek – dětská hematologie a onkologie a MUDr. Ivana Sekyřová – gastroenterologie a výživa.

1. května 1977 byl primářem Dětského oddělení jmenován MUDr. František Říha (1931–2012), dosavadní primář Dětského oddělení ve Strakonici. Po jeho nástupu se výrazně modernizovala jednotka intenzivní péče pro větší děti i stanice pro patologické novorozence, vznikaly nové ordinariáty. Na podzim 1978 začala generální rekonstrukce

prim. MUDr. František Říha Foto: archiv

Začátek přestavby 1978 | Foto: archiv oddělení

Dokončené Dětské oddělení 1982 | Foto: archiv oddělení

MUDr. Ivan Fanta představuje novou JIRP, uprostřed prim. MUDr. František Říha a vlevo ministr zdravotnictví prof. MUDr. Jaroslav Prokopec, CSc. | Foto: archiv oddělení

budovy Dětského oddělení, které se pak na přechodnou dobu přestěhovalo do přízemí tehdejší psychiatrie (nynější Centrální laboratoře). Dne 14. února 1982 proběhlo slavnostní otevření Dětského oddělení, budova byla rozšířena, zvýšena o jedno patro, byla například zřízena samostatná jednotka intenzivní a resuscitační péče nebo pokoje pro matky. Přestavba stála 6 milionů Kč a zrekonstruované oddělení mělo kapacitu 106 lůžek (mimo novorozence na porodnici).

V letech 1980–1982 se vrátil primář MUDr. František Říha na své mateřské oddělení do Strakonice a primářem

prim. MUDr. Miloš Velemínský, CSc., a vpravo MUDr. Karel Blažek | Foto: archiv oddělení

Dětského oddělení se stal MUDr. Miloš Velemínský, CSc. Nadále zkvalitňoval péči, rozšířil zejména jednotku intenzivní péče, stanici pro patologické novorozence a vybavil je nejmodernější technikou.

Od 1. března 1983 bylo Dětské oddělení rozděleno na 1. dětské oddělení a 2. dětské oddělení, které bylo později přejmenované na Novorozenecké a od 1. prosince 1984 přestěhováno do samostatné budovy (nynější knihovna). Primářem Novorozeneckého oddělení se

stal MUDr. Miloš Velemínský, CSc. Na Dětské oddělení se vrátil MUDr. František Říha, který se kromě rozvoje lékařské a ošetrovatelské péče věnoval i výuce mediků a lékařů. Oddělení se tak stalo jednou ze základů ILF Praha a získalo statut kliniky. Pracoviště začalo sloužit i pro výuku studentů Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni včetně státních zkoušek z pediatrie a také atestací I. stupně z pediatrie. V této etapě vznikaly další ordinariáty – pro intenzivní péči (MUDr. Ivan Fanta), revmatologii (MUDr. Ivana Břejchová), endokrinologii a diabetologii (MUDr. Eva Nováková), pneumologii, tuberkulózu a respirační onemocnění (MUDr. Jaroslava Němečková) a funkční vyšetřování (MUDr. Jiří Klíma). Byli také jmenováni noví ordináři – MUDr. Yahia Jabali pro hematologii a onkologii, MUDr. Vladislav Smrčka pro nefrologii, MUDr. Marcela Houštická pro alergologii a klinickou imunologii a MUDr. Josef Korda pro kardiologii. v průběhu osmdesátých let byla na dětském oddělení vybudována samostatná stanice dětské hematoonkologie pod vedením MUDr. Yahia Jabaliho.

V roce 1993 odešel prim. MUDr. František Říha a na základě výběrového řízení byl do funkce primáře dětské kliniky jmenován MUDr. Vladislav Smrčka. Další vývoj vedl k rozšíření péče o specializace dětské neurologie (MUDr. Dana Drábková), psychologie (PhDr. Ivana Štrosová) a také ke jmenování nových ordinářů – MUDr. Ivana Ženíšková (gastroenterologie a hepatologie), MUDr. Pavel Timr (hematologie) a MUDr. Alena Smrčková (dětská onkologie). Se zvyšující se specializací Dětského oddělení vzrůstal počet pacientů i zdravotnického personálu a budova oddělení (svým základem z roku 1937) přestala naprosto vyhovovat novým potřebám. Chyběl například kompletní bezbariérový přístup, pokoje pro matky s dětmi, dospávací pokoj, propojení na operační sály. V září 2008 byla proto zahájena výstavba nového pavilonu Dětského oddělení v místě bývalého Patologického oddělení. Dokončena byla v květnu 2010, celkové náklady činily 290 mil. Kč.

Pětipodlažní budova nového Dětského oddělení s 81 lůžky vytvořila prostor pro poskytování péče na nejvyšší úrovni, a to nejen novým zdravotnickým vybavením, ale i prostorovým uspořádáním, které také vycházelo vstříc požadavkům

Položení základního kamene nového Dětského oddělení 2008 | Foto: archiv oddělení

Nové Dětské oddělení 2010 | Foto: archiv oddělení

Pacienti na Dětském oddělení

V roce 1946, kdy začalo fungovat Dětské oddělení, bylo hospitalizováno asi 800 dětí a počet zemřelých dosáhl skoro 80. V následujícím roce to bylo již téměř 1 000 hospitalizací a přes 120 úmrtí.

První příjmová kniha 1946 | Foto: archiv oddělení

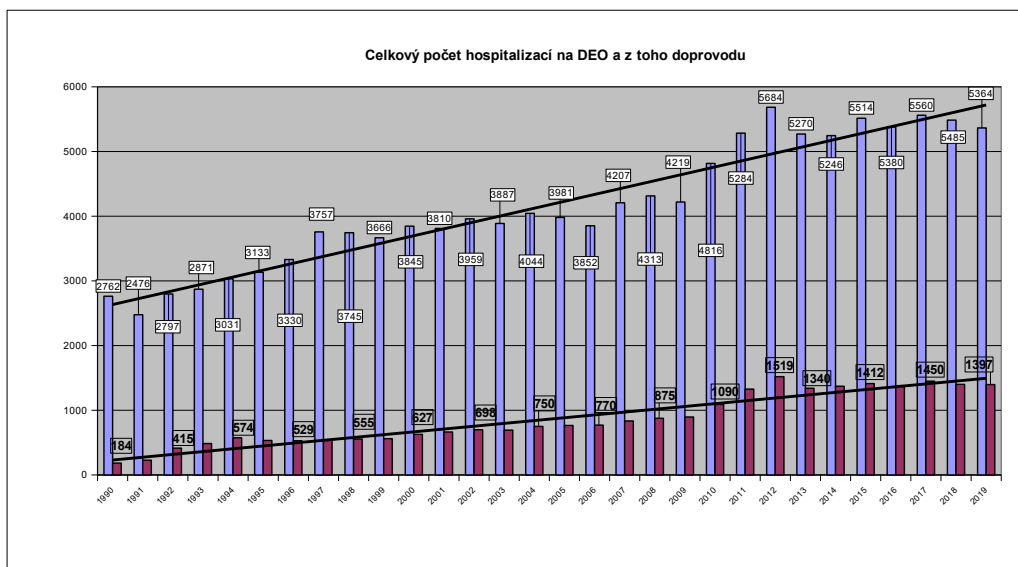
Doporučení k přijetí skoro jako dnes | Foto: archiv oddělení

rodičů a dětí na společnou hospitalizaci. Rozsahem péče a počtem lůžek patří Dětské oddělení Nemocnice České Budějovice, a.s., k největším v České republice. Pracoviště, z nichž některá jsou jediná v kraji (např. hematologie, jednotka intenzivní a resuscitační péče, fibroskopické pracoviště, revmatologie), svým technickým i prostorovým vybavením umožňují poskytovat péči srovnatelnou se špičkovými fakultními centry v České republice. Centra specializované péče (pro léčbu růstovým hormonem, biologickou léčbu v gastroenterologii, hematologii a revmatologii, léčbu dětské cukrovky nebo i dětská část Traumatologického centra) a samozřejmě i ostatní odborné ordinace získaly v nových prostorách možnost dalšího rozvoje a praktické aplikace nejnovějších poznatků současné medicíny i technického pokroku.

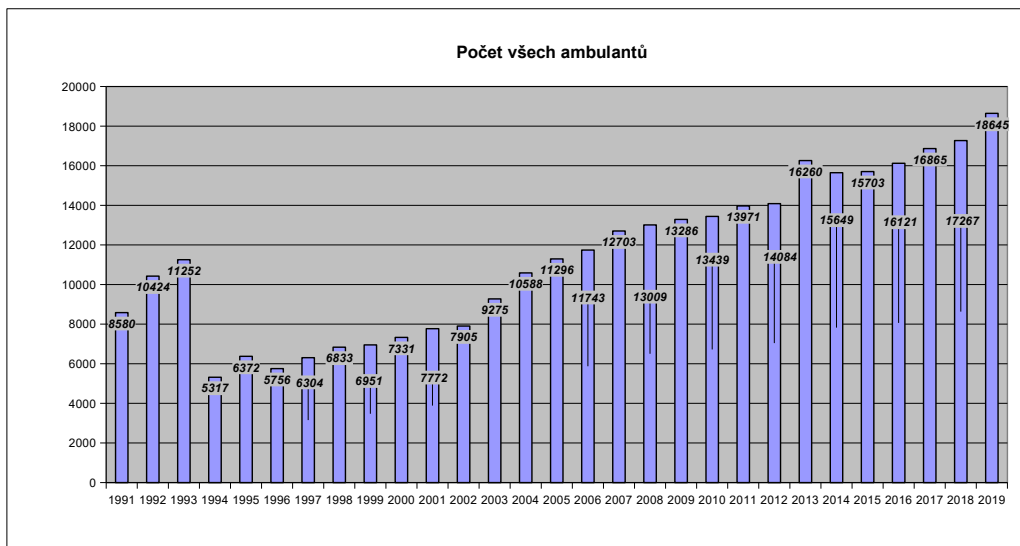
Oddělení stále úzce spolupracuje s Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Plzni při praktické výuce studentů, dále se ZSF JU a Střední zdravotnickou školou v Českých Budějovicích jako výukové pracoviště. Stážují zde také individuálně studenti ostatních lékařských fakult a lékaři v přípravě k atestaci z pediatrie v rámci akreditovaného pracoviště.

prim. MUDr. Vladislav Smrčka
Dětské oddělení

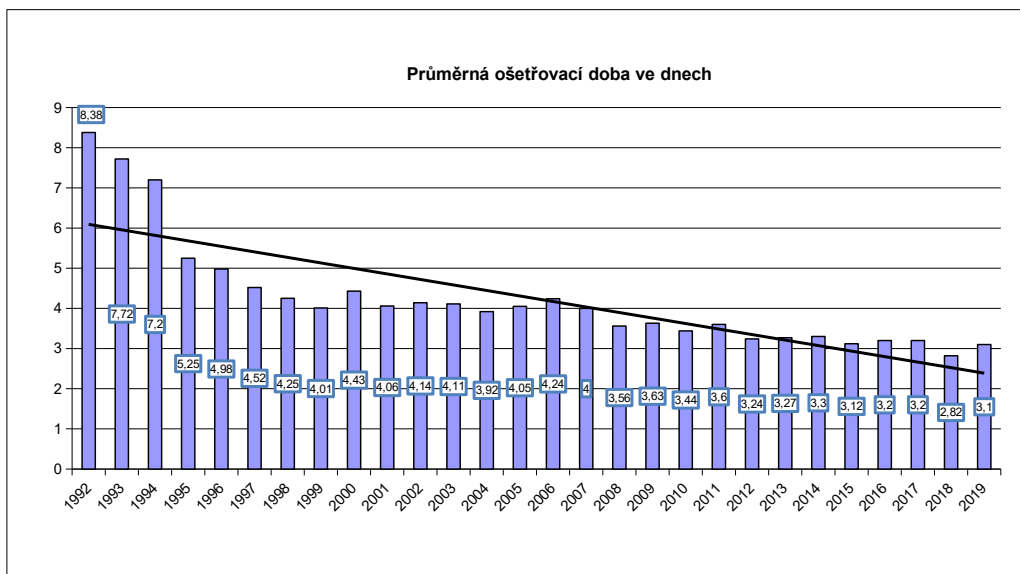
V dalších letech mírně stoupal počet přijetí na zhruba 1 600. V roce 1980 pak nastal výrazný vzestup hospitalizací až na současných skoro 5 400 (z toho 4 000 dětí a 1 400 jako doprovod dítěte). Naopak úmrtnost hospitalizovaných prudce klesala, například v roce 2018 se jednalo o jedno úmrtí (nejnižší počet od založení Dětského

Počet hospitalizací celkem a z toho matek | Foto: archiv oddělení

Počet ambulantních pacientů | Foto: archiv oddělení

Průměrná ošetrovací doba ve dnech | Foto: archiv oddělení

oddělení). Počet ambulantních ošetření dosáhl v roce 2019 skoro 19 000.

První odborná dětská ordinace byla otevřena v roce 1960, nyní poskytují oddělení péči ve 13 odborných ordinacích různých specializací.

Průměrná délka hospitalizace také dosáhla velmi výrazných změn. V prvních letech existence Dětského oddělení byla okolo 9 dnů, dnes se již několik let pohybuje okolo 3 dnů, což je navíc pod celostátním průměrem dětských oddělení v České republice.

prim. MUDr. Vladislav Smrčka

Stanice malých dětí

Na této stanici jsou hospitalizovány děti ve věku od 29 dní až do 6 let. Je zde 16 dvoulůžkových pokojů a výrazně je preferována hospitalizace dítěte s doprovodem.

Každý pokoj má samostatnou koupelnu s toaletou, postel pro dítě (podle jeho věku), postel pro doprovod, přebalovací pult s vaničkou, stůl a židli (ev. dětskou židličku). Na každém pokoji je televize i možnost připojení k internetu. Každý pokoj má též přívod kyslíku. Samostatné pokoje umožňují navíc izolaci dítěte při infekčních nemocech, především průjmových, kvůli kterým jsou

Kolektiv stanice malých dětí – zleva: Magdaléna Dvořáková, DiS., MUDr. Tereza Pavelcová, MUDr. Michala Voldřichová, Hana Rychetská, Blanka Koutská, Jitka Dudáčková a Lenka Šebková | Foto: Jan Luxík

děti v této věkové skupině na Dětském oddělení velmi často hospitalizovány.

Dále je zde mléčná kuchyně i kuchyňka pro rodiče, prádelna s pračkou a sušičkou, děti mají k dispozici hernu. Na stanici dochází za dětmi, které jsou hospitalizovány bez doprovodu, učitelka mateřské školy. V indikovaných případech, například u dětí s psychomotorickou retardací, autismem, těžkými vrozenými vadami, nutností nácvičku rehabilitace nebo třeba aplikace inzulínu, mohou na této stanici ležet s doprovodem i děti starší 6 let.

Herna na stanici dříve | Foto: archiv oddělení

Herna na stanici dnes | Foto: Jan Luxík

MUDr. Irena Starová

Stanice velkých dětí

Na stanici velkých dětí jsou hospitalizovány děti a dorost od 6 do 19 let. Jsou zde soustředěni pacienti všech specializací dětského věku.

V posledních letech však velmi stoupá počet pacientů s psychickými a psychiatrickými potížemi, včetně psychosomatizace, proto se mnohdy na práci stanice podílí i sociální

pracovnice. V poslední době vidíme také velký nárůst pacientů s civilizačními chorobami, například nespecifickými střevními záněty, cukrovkou, revmatickými onemocněními. Poměrně častým důvodem hospitalizací jsou i dětské infekční choroby. Proto je pro nás velmi důležitá mezioborová spolupráce jak uvnitř Dětského oddělení, tak se všemi ostatními odděleními

nemocnice. Délka hospitalizace se pohybuje od několika hodin (například v případě sociální hospitalizace) až po několik měsíců, jako je tomu například u poruch příjmu potravy. Na stanici funguje také skupinová psychoterapie, muzikoterapie a arteterapie.

Mimo období prázdnin zde probíhá krátkodobá školní výuka. Stanice je vybavena školní třídou, která v odpoledních hodinách slouží jako družina, v níž děti mohou hrát různé hry a mají možnost tvoření. Tuto výuku zajišťuje základní škola se čtyřmi vyučujícími.

Pobyt v nemocnici dětem zpřijemňují klauni, kteří na stanici docházejí jednou týdně, probíhá zde i divadlo jednoho herce a pravidelně nás navštěvují i Loutky v nemocnici.

MUDr. Lenka Růžičková

Stanice velkých dětí – zleva: Bc. Radka Smudková, Mgr. Zuzana Šimková, MUDr. Kamila Kocourková, Iveta Kučerová, Karolína Syrovátková, MUDr. Aneta Muselová, MUDr. Lenka Růžičková, MUDr. Stanislav Červíček | Foto: Jan Luxík

Stanice pooperační a poúrazové péče včetně dospávacího pokoje

Samostatná stanice pooperační a poúrazové péče se začala profilovat před 20 lety. Byla vedena snahou soustředit všechny dětské pacienty v nemocnici do prostředí přizpůsobeného jejich potřebám a zajistit ošetřování personálem určeným a proškoleným v péči o děti.

Proto se postupně začali na Dětské oddělení přesouvat pacienti dříve ošetřovaní na tzv. dětských pokojích některých velkých oddělení, jako například dětský pokoj na chirurgii, traumatologii, ORL

a dalších „dospělých“ odděleních. Tuto transformaci péče bylo možné dokončit až s otevřením nového pavilonu Dětského oddělení v roce 2010, kde se již počítalo se samostatnou stanicí pooperační a poúrazové péče v 1. podlaží budovy.

V nové budově Dětského oddělení disponuje nyní tato stanice 18 lůžky v 9 pokojích, jídelním a herním koutkem, vyšetřovnou a ošetřovnou. Součástí je i dospávací pokoj s možností monitorování životních funkcí dětí bezprostředně po operačním výkonu nebo celkové anestezii.

Tento pokoj je přímo propojen spojovací chodbou s operačními sály. Odpadá tím nutnost převážet a překládat operovaného pacienta, je mu tím zajištěn komfort na vlastním lůžku. Standard ošetřovatelské péče je zabezpečen personálem specializovaným v péči o děti ve spolupráci s konziliárními odborníky všech souvisejících oborů. Samozřejmostí je péče rehabilitační pracovnice přímo na lůžku.

MUDr. Jiří Klíma

Jednotka intenzivní a resuscitační péče

V roce 2018 oslavila jednotka intenzivní a resuscitační péče 40. výročí své působnosti. Jako samostatná stanice vznikla na podzim roku 1978, kdy v průběhu stěhování byla v budově dnešních centrálních laboratoří vyčleněna velká místnost, v níž byla vytvořena první Jednotka intenzivní péče (JIP).

Jednotka čítala sedm dětských lůžek a jeden inkubátor. Byl tam již centrální rozvod kyslíku a zdrojem stlačeného vzduchu byl jednoduchý bezolejový kompresor. Používaly se jednoduché monitory LKM TESLA, jednoduché infuzní pumpy, a dokonce i jakýsi prehistorický ventilátor složený ze dvou přístrojů Chirolog 3. Vedoucím lékařem byl zástupce primáře MUDr. Jaromír Smrčka, chod stanice zajišťovalo pět rotačkových sester.

V rekonstruované budově v roce 1982 (v místě dnešního Porodnického a Neonatologického oddělení) již fungovala nově pojmenovaná Jednotka intenzivní a resuscitační péče (JIRP) jako samostatná stanice, zcela oddělená od stanic standardní péče s osmi lůžky. K dispozici byly již na svou dobu moderní infuzní pumpy, lineární

MUDr. Jaromír Smrčka | Foto: archiv oddělení

dávkače i první opravdové ventilátory (ELEMA Siemens). V roce 1985 nastoupil do funkce vedoucího lékaře MUDr. Ivan Fanta. V roce 2010, již v nové budově, byla vytvořena stanice s osmi lůžky. Všechna byla plně vybavená pro poskytování nejen

intenzivní, ale i resuscitační péče. Je zde izolační box s komplexním vybavením pro ošetřování infekčních pacientů, prostorný zákrovový sálek, v němž nechybí možnost provádění i drobných chirurgických zákroků v celkové anestezii. Je třeba zdůraznit, že se

jedná o multioborovou jednotku intenzivní a resuscitační péče pro děti a mládež do 19 let. Jsou zde hospitalizovány děti nejen s interní, ale i traumatologickou, chirurgickou, neurochirurgickou a infekční problematikou z celého kraje, poměrně často také s intoxikacemi.

Dalšími lékaři na stanici jsou MUDr. Martin Žáček a MUDr. Adam Švepeš.

MUDr. Ivan Fanta

Kolektiv stanice JIRP – zleva: MUDr. Adam Švepeš, Alena Ševčíková, MUDr. Martin Žáček, MUDr. Ivan Fanta, Michaela Pexová, MUDr. Jindřich Čížek, Šárka Janoušková, DiS., Markéta Strádová | Foto: Jan Luxík

Stanice hematoonkologie včetně ambulantní péče a stacionáře

Lůžkovou část této stanice tvoří pět dvoulůžkových pokojů, které umožňují hospitalizaci dítěte v doprovodu rodičů. Vybavení usnadňuje pobyt při dlouhodobé náročné léčbě leukémie (izolace od ostatních dětí s akutními infekty, speciální ventilační systém, kuchyňka pro individuální přípravu stravy, herna).

Ve stejném patře je i denní stacionář pro ambulantní léčbu, jehož součástí je ambulance dětské hematoonkologie. Hematoonkologická stanice má status vysoce specializovaného pracoviště pro léčbu dětské leukémie v Jihočeském kraji. Léčba probíhá v rámci mezinárodně organizované studie AIEOP-BFM ALL 2017. V úzké spolupráci s Klinikou dětské hematologie a onkologie v pražské Fakultní nemocnici v Motole, která je referenčním pracovištěm pro Českou republiku (průtokové cytometrie, molekulární genetika, imunologie) a disponuje transplantační jednotkou, se významně zlepšila prognóza onemocnění.

Daří se vyléčit až 90 % nemocných dětí. Do specializované ambulantní péče jsou soustředěni pacienti z Jihočeského kraje

Kolektiv stanice hematoonkologie – zleva: Iveta Bendová, MUDr. Pavel Timr, Gabriela Brašničková, MUDr. Kristýna Mallátová, Věra Nedvědová, Alice Šimečková, Mgr. Zuzana Šimková | Foto: Jan Luxík

s vrozenou koagulopatií (hemofilie A). Tato choroba, dříve tak často náročně léčená při dlouhodobých hospitalizacích, těžce deformující hlavně kloubní systém pacienta, se díky moderním léčebným metodám včetně domácího preventivního podávání faktoru VIII stala pro většinu našich

mladších kolegů skoro neznámou a zároveň velmi výrazně zlepšila prognózu pacientů s hemofilií.

Vedle diagnóz vrozených nebo získaných anémií tvoří podstatnou část péče o děti se závažnými imunitními cytopeniemi. Diagnostikované maligní solidní nádory,

MUDr. Yahia Jabali | Foto: archiv oddělení

kteří jsou u dětí vzácné, jsou odesílány na již zmíněnou Klinikou dětské hematologie a onkologie ve Fakultní nemocnici v Motole a poté je s ní onkologická péče individuálně sdílena. Naše spolupráce s tímto nejšpičkovějším pracovištěm v České republice je na velmi vysoké úrovni. Z jihočeského regionu jsou přijímány k léčbě beta blokátorem kojenci s progredujícími hemangiomy. Jsou to nejčastější benigní solidní nádory, jež vyžadují pozornost, pokud jsou lokalizované na rizikových místech, kde by mohly ohrožovat stav i vývoj dítěte (například v obličejí). Prvním vedoucím lékařem stanice byl MUDr. Yahia Jabali, po něm pak vedení převzal MUDr. Pavel Timr. Pracují zde také ordináři pro onkologii MUDr. Alena Smrčková a MUDr. Ivana Hojdová, kteří zajišťují péči o pacienty jak na lůžkách, tak ve specializované ordinaci.

MUDr. Pavel Timr

Stanice ambulance a odborných ordinací

Stanice ambulance zajišťuje provoz dvou příjmových ambulancí a také odborných ordinací.

Mimo tyto ordinace je zde také ordinace nutriční terapeutky, spánková laboratoř, elektrokardiografie a ambulantní holterovské monitorování krevního tlaku, ultrazvuková všeobecná ordinace a ambulantní podávání léků ve stacionáři (většinou biologická léčba). Provádí se tu i krevní a jiné odběry v řádech tisíců ročně, a to nejen pro Dětské oddělení.

prim. MUDr. Vladislav Smrčka

Kolektiv ambulance a sekretariátu – zleva: Mgr. Zuzana Šimková, Martina Masaryková, MUDr. Markéta Rozhoňová, Marie Hobizalová, Renata Ottová, DiS., Marcela Řežábková, DiS., Jana Matasová, Jana Kubešová, prim. MUDr. Vladislav Smrčka, Jana Mašková, Helena Sytařová | Foto: Jan Luxík

Alergologie a klinická imunologie

Alergologická ordinace je nejstarší odbornou ordinací na Dětském oddělení. Od roku 1965 ji vedla MUDr. Marsová, dnes zajišťuje její provoz MUDr. Irena Starová a k atestaci se připravuje MUDr. Vojtěch Krška. V naší péči jsou nejen kojenci, ale i mladí lidé přibližně do 19 let.

Alergologická část se stará v současnosti hlavně o kojence a malé děti s atopickým ekzémem, v některých případech je nutná i hospitalizace. Frekvence potravinových alergií v poslední době výrazně narůstá a vyžadují nejen poměrně náročné vyšetřovací a léčebné postupy, ale také obtížnou spolupráci s rodiči. Dříve velmi frekventovaná diagnóza astmatu již není díky moderním léčebným postupům nejčastější diagnózou v ordinaci ani obávanou diagnózou při hospitalizaci. S nárůstem anafylaktických reakcí stoupá potřeba edukace rodičů a pacientů o správném postupu při vzniku reakce a použití balíčku první pomoci.

Stoupá také frekvence pylových alergií, při jejichž léčbě využíváme i AIT (alergenovou imunoterapii).

Imunologická část se stará především o děti s problematikou primárních či sekundárních imunodeficitů.

V kojeneckém věku jde u primárních imunodeficitů nejčastěji o diagnózu přechodné hypogamaglobulinémie v dětství, která je léčena imunoglobuliny. Ze vzácnějších onemocnění se jedná o Brutonovu agamaglobulinemii, DiGeorge syndrom, selektivní deficite IgA, CVID. U těchto onemocnění zaznamenáváme jeden z největších pokroků jak léčebných, s užitím imunoglobulinů aplikovaných v našem stacionáři, tak pro pacienty, kteří si po zacvičení aplikují imunoglobuliny doma pomocí imunoglobulinové pumpy. U sekundárních deficitů jde nejčastěji o defekty buněčné imunity u těžších

virových nebo mykotických onemocnění či opakovaných herpetických infekcí.

MUDr. Irena Starová

Ilustrační foto

Dětská neurologie

Poskytujeme péči dětem předčasně narozeným ve spolupráci s Perinatologickým centrem a dále pak jejich sledování. S tím souvisí problematika neurovývojových poruch, jako například dětská mozková obrna, hyperaktivita s poruchami pozornosti či opoždění vývoje řeči a specifické poruchy učení.

Ambulance dětské neurologie se také podílí na péči o hospitalizované pacienty, kteří se velmi často s níže uvedenými diagnózami předávají právě do péče ambulance.

Rozsáhlá je ambulance pro epilepsii a jiná záchvatovitá onemocnění, jako je migréna, febrilní křeče či paroxysmální vertigo. S dětským věkem souvisí větší procento neurodegenerativních a metabolických poruch, které častěji začínají v útlém

věku. Sledujeme děti po závažných úrazech mozku, míchy a periferních nervů nebo po prodělaných neuroinfekcích (například klíšťová encefalitida, borelióza, meningokok).

Nezřídka se objevují i děti s demyelinizačními onemocněními jak akutními ve smyslu akutní diseminované encefalomyelopatie či demyelinizační polyneuropatií, tak i chronickými typu roztroušená skleróza, která se v poslední době objevuje u stále většího počtu pacientů nižšího věku. Ty pak předáváme do péče Centra pro roztroušenou sklerózu při Neurologickém oddělení.

Rovněž jsme provedli trombolýzu a mechanickou trombektomii u malého 7letého pacienta s akutní cévní mozkovou příhodou. Výkon byl, stejně jako i jiné

zákony, proveden za vynikající spolupráce s dospělou neurologií a radiointervencí.

V péči o tyto pacienty nám pomáhá naše EEG laboratoř. Ve spolupráci s Neurologickým oddělením lze provést vyšetření EMG a evokovaných potenciálů, výborná spolupráce je s oddělením Radiologickým, Očním a ambulancí lékařské genetiky.

Vedoucí lékařkou ambulance dětské neurologie je MUDr. Dana Drábková, k atestaci se připravuje MUDr. Lenka Číperová.

MUDr. Dana Drábková

Dětská kardiologie

Zakladatelem dětské kardiologie byl v českobudějovické nemocnici MUDr. Jaromír Smrčka v sedmdesátých letech minulého století. V jeho šlépějích následně pokračoval MUDr. Josef Korda.

Rozmach moderní dětské kardiologie souvisel zejména s otevřením Dětského kardiocentra v pražské Fakultní nemocnici v Motole v roce 1977 a vytvořením páteřní sítě odborných dětských kardiologických ordinací a pracovišť po celé České republice, jejichž součástí se stala i naše ambulance. Od roku 2018 pokračuje v péči o dětské

pacienty MUDr. Petr Güklhorn a MUDr. Josef Korda zůstává nadále v našem týmu jako externí konziliární pracovník.

V nemocnici nyní zajišťujeme komplexní (ambulantní i hospitalizační) péči o jihočeské dětské pacienty s kardiovaskulárním onemocněním. Hlavním pilířem naší práce je diagnostika (ultrazvuk, elektrokardiografie i holterovské monitorování krevního tlaku), léčba a sledování dětí s komplexními srdečními vadami. V této problematice velmi úzce spolupracujeme s Dětským kardiocentrem v pražské motolské nemocnici, kde jsou naši pacienti eventuálně

i operováni. Právě zavádění nových operačních technik, umožňující řešení stále složitějších komplexních srdečních vad i v nižších věkových kategoriích, přináší i nové výzvy v následné péči. Dále se soustředíme na diagnostiku a léčbu pacientů s poruchami srdečního rytmu. V neposlední řadě zajišťujeme konziliární péči novorozencům na Neonatologickém oddělení nemocnice a v případě potřeby poskytujeme superkonziliární péči kolegům z ostatních nemocnic Jihočeského kraje.

MUDr. Petr Güklhorn

Dětská revmatologie

Specifita dětské revmatologie je dána růstem a vývojem dítěte i dospívajících. Onemocnění nepostihuje pouze pohybový aparát, a tak je nezbytná široká mezioborová spolupráce.

Škálu diagnóz, o které se stará ambulance dětské revmatologie, lze rozdělit do několika skupin: revmatické choroby, kde léčíme hlavně stále stoupající počet dětských pacientů s juvenilní idiopatickou artritidou (JIA), systémovým a neonatálním lupusem, juvenilní dermatomyositidou, sklerodermií, nejčastěji pak s vaskulitidami, například

Henoch-Schönleinovou purpurou nebo Kawasakiho chorobou. Díky moderní léčbě se nám daří poskytovat péči těmto závažně nemocným dětem v potřebné kvalitě a tím většinou zabránit nevratným orgánovým poškozením do budoucna. Další skupinou jsou autoinflamatorní onemocnění a další vrozené stavy, například periodické horečky, nejčastěji PFAPA, dále hyper IgD syndrom či familiární středomořská horečka. Další skupinou onemocnění, které poskytujeme péči, jsou pyogenní syndromy a sterilní artritidy/ostitidy jako chronická rekurentní multifokální osteomyelitida (CRMO), SAPHO syndrom a sarkoidóza.

Společně s dětskými oftalmology se podílíme na imunosupresivní terapii uveitid, jak v rámci juvenilní idiopatické artritidy, tak i u jejích idiopatických forem.

V tomto roce se nám podařilo vytvořit centrum biologické léčby pro dětskou revmatologii a věříme, že i tímto krokem zlepšíme péči o naše malé i velké pacienty. Ambulanci vede MUDr. Ivana Brejchová, v přípravě je MUDr. Michal Prokeš.

MUDr. Ivana Brejchová

Dětská pneumologie a TRN

Pneumologická ordinace začala fungovat v roce 1986. Vedoucí lékařkou je od počátku MUDr. Jaroslava Němečková, v přípravě k atestaci je MUDr. Stanislav Červíček.

Ordinace má v péči hlavně děti s astma bronchiale. Léčba těchto pacientů se

výrazně zlepšila od osmdesátých let minulého století, kdy jsme začali intenzivně používat inhalační léčbu. Pro její rozšíření jsme ve spolupráci s Plicním oddělením nemocnice pořádali edukační přednášky jak pro praktické lékaře, tak i pro nemocniční lékaře z celého Jihočeského kraje. Účastnili jsme se také celosvětové studie k vyloučení nežádoucích účinků této terapie.

Naším malým pacientům vyšetřujeme základní spirometrii, v případě potřeby také podrobněji plicní funkce, které se následně provádí na Plicním oddělení. Mezi další vyšetření patří flexibilní bronchoskopie. Provádíme vyšetření diagnostická i terapeutická, včetně extrakcí aspirovaných cizích těles. V rámci

diagnostiky jde nejčastěji o odběr materiálu k histologickému a cytologickému vyšetření, odsávání hlenových zátek u vrozených onemocnění plic a dýchacích cest a u chronických zánětlivých změn. Ve spolupráci s naší gastroenterologií jsme zavedli vyšetření gastroesofageálního refluxu, a to 24hodinovou pH-metrií, často se závěrem, že chronický kašel je následkem právě gastroesofageálního refluxu. Naštěstí jen velmi vzácně diagnostikujeme u dětí plicní tumory.

Velmi důležitá je pro nás spolupráce s Radiologickým oddělením, která nám velmi pomáhá při diagnostice vrozených vad, například adenomatosní bulósní přestavby plic, tracheoesofageální píštěle či patologického větvení dýchacích cest.

Dalším onemocněním, kterému se věnujeme, je tuberkulóza. U dětí je naštěstí vzácná, většinou jde o rodinné

kontakty. Po zrušení povinného očkování proti tuberkulóze se začaly objevovat lymfadenitidy, jejichž původcem jsou atypická mycobakteria.

MUDr. Jaroslava Němečková

Dětská gastroenterologie a hepatologie

Specializovaná ordinace dětské gastroenterologie vznikla v roce 1973 pod vedením MUDr. Ivany Sekyrové. V té době se řešily především problémy výživy a průjemových onemocnění. Časté byly diagnózy malabsorbčních stavů, k jejichž diagnostice se využívala bioptická kapsle. Endoskopická diagnostika byla zavedena až v roce 1980.

Gastroenterologická ordinace provádí

zcela běžně vyšetření gastrokopická a koloskopická u všech věkových kategorií. Horní endoskopie děláme u větších dětí v lokálním znecitlivění, ale u těch menších a nespolupracujících v celkové analgosedaci, stejně jako v případě koloskopie.

V posledních letech pozorujeme mimořádný nárůst počtu pacientů s nespecifickými střevními záněty a také čím dále více pacientů v nižších věkových skupinách. Péče o ně je velmi náročná, včetně někdy

obtížné spolupráce jak s rodinou, tak i se samotnými pacienty, zvláště těmi v adolescentním věku (odmítání léčby, nedodržování diety atd.). Dětské oddělení je centrem pro léčbu nespecifických střevních zánětů u dětí a mladistvých a také centrem pro biologickou léčbu pacientů s tímto onemocněním. Ta většinou probíhá na stacionární formou ambulantní infuzní terapie za přítomnosti rodičů.

V současné době pracují v oboru dětské gastroenterologie na oddělení dva lékaři se specializací na dětskou gastroenterologii – MUDr. Ivana Ženíšková a MUDr. Antonín Kopet.

MUDr. Ivana Ženíšková

Kolektiv endoskopického pracoviště – zleva: Mgr. Zuzana Šimková, MUDr. Antonín Kopet, Marcela Řežábková, DiS., MUDr. Ivana Ženíšková, MUDr. Ivan Fanta, Martina Masaryková | Foto: Jan Luxík

Dětská endokrinologie a diabetologie

První lékařkou v odborné ordinaci dětské endokrinologie a diabetologie byla na začátku osmdesátých let minulého století MUDr. Eva Nováková, v současné době vede ordinaci MUDr. Jindřich Čížek a v přípravě na atestaci je MUDr. Kamila Kocourková.

Ordinace úzce spolupracuje s dětským neurologem, oftalmologem, psychologem a nutričním terapeutem. Důležitá je činnost speciálně vyškolené dietní sestry, která provádí časově velmi náročnou edukaci dětských diabetiků a jejich rodičů.

Ordinace slouží jako centrum Jihočeského kraje pro speciální diagnózy jako jsou kongenitální hypotyreóza, předčasná puberta, léčba růstovým hormonem, u diabetiků při zavádění inzulínových per a čidel.

Při screeningovém záchytu kongenitální hypotyreózy v celostátním centru ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady v Praze neprodleně nasazujeme substituční léčbu a o pacienta pečujeme následně do dosažení dospělosti, kdy ho předáváme do péče endokrinologa pro dospělé. O úspěšnosti včasné léčby svědčí dokončené středoškolské či vysokoškolské vzdělání v obdobné frekvenci jako u ostatní populace.

V případě centrální předčasné puberty nebo jiné nutnosti léčby růstovým hormonem jsme jediným centrem pro léčbu analogy GnRH (růstovým hormonem) pro Jihočeský kraj. Pacienty sledujeme do ukončení růstu a puberty, v případě specifických problémů i déle. Protože jsme jediným krajským centrem pro léčbu růstovým hormonem, v případě indikace celoživotní

substituce růstovým hormonem předáváme v dospělosti tyto pacienty do centra mimo kraj.

V naší ordinaci sledujeme také téměř všechny dětské diabetiky z poloviny okresů Jihočeského kraje a některé i z okresů ostatních. Vzhledem k věkovému složení našich pacientů se jedná hlavně o děti s diabetem 1. typu, výraznou menšinu pak tvoří děti s jiným typem diabetu. Snažíme se o využití moderních technologií, takže momentálně více jak tři čtvrtiny našich diabetiků využívá senzory kontinuální monitorace glykemií.

MUDr. Jindřich Čížek

Dětská psychologie

Psychologická péče prošla v posledních 20 letech na Dětském oddělení mnohými změnami. Ty jsou mj. odpovědí na vývoj společnosti, fungování rodin, výchovných přístupů v rodinách, posunu norem sociálně přijatelného chování, školských nároků a výrazného vlivu sociálních sítí.

Stále častěji se objevují na lůžkovém oddělení děti s různými psychosomatickými obtížemi, disociativními poruchami, sebepoškozováním, suicidálními pokusy, neurotickými, úzkostnými a depresivními stavy, akutními reakcemi na stres, poruchami chování, závislostmi apod.

Nemalou skupinu tvoří pacienti, většinou dívky, s poruchami příjmu potravy, mentální anorexií, mentální bulimií. Před lety jsme se jimi začali více zabývat pod tlakem požadavků rodin a mnohdy obtížně dostupné péče na psychiatrických odděleních či ambulancích. Vstupujeme tím tak trochu na pedopsychiatrickou půdu, pracujeme v kontextu terapie režimové, kognitivně behaviorální a rodinné,

začleňujeme terapii skupinovou a také prvky muzikoterapie. Přístupy k těmto dětem kladou nemalé nároky i na zdravotní sestry, bez jejichž spolupráce by se nedaly realizovat. Rozšířil a proměnil se pohled na klasickou medicínu.

Psychologická péče směřuje i k dětem, které se ocitly v obtížné životní situaci po nějaké traumatické události v rodině (např. úmrtí), dlouhodobé nemoci, nepříznivé diagnóze či následkem úrazu. Péče navazuje na další lékařské odbornosti, diabetologii, pneumonologii, neurologii, onkologii a dětskou psychiatrii.

Spolupracujeme i s neonatologií, každoročně je vyšetřeno přibližně 60–70 dvouletých dětí, které se narodily předčasně s porodní hmotností pod 1 500 g. Vývojovou škálou je zjišťována aktuální psychomotorická úroveň, jsou doporučovány vhodné přístupy, popř. výhledově i další odborná psychologická vyšetření.

Psychologická péče na Dětském oddělení směřuje primárně k hospitalizovaným dětem, z nichž část přechází do naší péče ambulantní.

PhDr. Ivana Štrosová

Dětská nefrologie

Základ dnešní nefrologické ordinace položil prof. MUDr. Miloš Velemínský, CSc., v roce 1970. Důraz kladl hlavně na v té době časté a těžce probíhající infekce močových cest u dětí, hledání příčin jejich vzniku a možností jejich předcházení.

Do běžného vyšetřování zavedl například rentgenovou mikční cystoureterografií a jako druhé pracoviště v České republice měl k dispozici společně s Gynekologicko-porodnickým oddělením ultrazvukový přístroj. Ultrazvuk velmi zdokonalil neinvazivní vyšetřování močového traktu a do dneška patří vyšetření ledvin a urotraktu ultrazvukem mezi základní vyšetření.

Po rozdělení Dětského oddělení na Dětské a Novorozenecké oddělení v roce 1983 převzal tuto ordinaci MUDr. Vladislav

Smrčka. S větší možností neinvazivního vyšetřování bylo ve spolupráci s Neonatologickým oddělením postupně zavedeno, v té době v Čechách ojedinělé, vyšetřování všech novorozenců po narození na přítomnost vrozených vad urotraktu. Včasná záchytnost vrozených vad ledvin pak logicky vedla k požadavku zajištění operačních výkonů i v nejnižších věkových kategoriích, čehož se ujal MUDr. Jiří Doležal z Urologického oddělení. V současné době se ordinace ve spolupráci s Urologickým oddělením stará o pacienty jak s vrozenými vadami urotraktu, tak získanými uropatiemi ve smyslu dysfunkcí močového měchýře, a to například zaváděním pacientů na čistou intermitentní katetrizaci. S velmi výrazným poklesem četnosti klasických nefritid v dětském věku je hlavní náplní ordinace z pohledu nefrologie léčba primárních nefrotických syndromů a sledování a léčba vzácných nefrologických syndromů –

Bartterův syndrom, Gitelmannův syndrom, polycystóza, Alportův syndrom apod.

Ordinaci nyní vede prim. MUDr. Vladislav Smrčka, v přípravě je MUDr. Kristýna Mallátová.

Úspěšné poskytování péče dětským pacientům by nebylo možné bez úzké spolupráce s mnoha odděleními Nemocnice České Budějovice, a.s., obětavé práce dětských konziliářů i lékařů všech oddělení, kteří se s námi podílí na péči o dětské pacienty. Všem jim chci za jejich práci poděkovat, stejně tak i vedení nemocnice za vstřícnost při řešení našich problémů a požadavků.

prim. MUDr. Vladislav Smrčka
Dětské oddělení

**SLEDUJTE
NEMOCNICI
ČESKÉ BUDĚJOVICE
NA SOCIÁLNÍCH
SÍTÍCH!**

www.facebook.com/nemcb

www.instagram.com/nemocnicecb

www.youtube.com/channel/UCel_LyJOnZtBGH0JaVKhs0A